VÃ•TEJTE V ÄŒESKU â€“ TAK COPAK MÃ•TE?

PÃ¡tek, 21 srpen 2026

Na konci roku 2025 Å¾ilo v ÄŒesku vÃ-ce neÅ¾ 1,13 milionu cizincÅ¯. To uÅ¾ nenÃ- malÃ¡ statistickÃ¡ odchylka. Je to vÃ-ce neÅ¾ desetina obyvatelstva. A tak mÄ› napadlo: co se vlastnÄ› dÄ›je s nemocemi, kterÃ© jsme povaÅ¾ovali za dÃ¡vno zkrocenÃ©? NÄ›kterÃ© infekce se dÃ-ky velkÃ©mu pohybu lidÃ- mohou snadnÄ›ji Å¡Ã-Å™it. Ale ne kaÅ¾dÃ¡ nemoc, kterÃ¡ dnes pÅ™ibÃ½vÃ¡, je jen â€ždovezenÃ¡ migrantyâ€œ. A prÃ¡vÄ› tohle rozliÅ¡enÃ- bychom mÄ›li umÄ›t. ProtoÅ¾e existujÃ- dva stejnÄ› hloupÃ© extrÃ©my. PrvnÃ- Å™Ã-kÃ¡: â€žMigrace nemÃ¡ s infekÄ•nÃ-mi nemocemi vÅ¯bec nic spoleÄ•nÃ©ho.â€œ DruhÃ½ Å™Ã-kÃ¡: â€žZa vÅ¡echny infekce mohou migranti.â€œ Ale ani jedno nenÃ- pravda.

TuberkulÃ³zu jsme mÄ›li uÅ¾ hodnÄ› dlouho zaÅ™azenou nÄ›kam mezi sanatoria, plivÃ¡tka a Ä•ernobÃ-lÃ© filmy. Svrab byl cosi, co se Ä•lovÄ›k snaÅ¾il nedostat v dÄ›tskÃ©m tÃ¡boÅ™e, a Å¾loutenka? Tu jsme znali hlavnÄ› jako dÅ¯vod, proÄ• nÃ¡m ve Å¡kole nÄ›kdo zakÃ¡zal pÃ-t z cizÃ- lahve. JenÅ¾e Ä•asy se mÄ›nÃ-. LidÃ© dnes cestujÃ- pÅ™es pÅ¯l svÄ›ta rychleji, neÅ¾ naÅ¡e babiÄ•ka staÄ•ila dojÃ-t na nÃ¡kup. A do ÄŒeskÃ© republiky pÅ™iÅ¡li v poslednÃ-ch letech lidÃ© z mnoha zemÃ-, vÄ•etnÄ› oblastÃ-, kde jsou nÄ›kterÃ© infekÄ•nÃ- choroby mnohem Ä•astÄ›jÅ¡Ã- neÅ¾ u nÃ¡s.

ZaÄ•nÄ›me tuberkulÃ³zou, protoÅ¾e prÃ¡vÄ› tady jsou Ä•Ã-sla nejzajÃ-mavÄ›jÅ¡Ã-

V roce 2025 bylo v ÄŒeskÃ© republice zaznamenÃ¡no pÅ™ibliÅ¾nÄ› 429 pÅ™Ã-padÅ¯ tuberkulÃ³zy. A vÃ-ce neÅ¾ polovina nemocnÃ½ch â€“ kolem 52 procent â€“ byla narozenÃ¡ mimo ÄŒeskou republiku. NejvÃ-ce jich pochÃ¡zelo z Ukrajiny. TakÅ¾e ano: u TBC existuje mezi migracÃ- a souÄ•asnÃ½m Ä•eskÃ½m vÃ½skytem velmi zÅ™etelnÃ¡ souvislost. JenÅ¾e kdyÅ¾ vÃ-ce neÅ¾ polovina novÃ½ch pacientÅ¯ pochÃ¡zÃ- ze zahraniÄ•Ã-, je snad legitimnÃ- se ptÃ¡t, zda mÃ¡me systÃ©m vyhledÃ¡vÃ¡nÃ- a lÃ©Ä•by TBC nastavenÃ½ dostateÄ•nÄ› dobÅ™e. ProtoÅ¾e bakterie Mycobacterium tuberculosis se na migraÄ•nÃ- politiku neptÃ¡.

A pak tu mÃ¡me svrab

To je nemoc, o kterÃ© se lidÃ© neradi bavÃ-. MoÅ¾nÃ¡ proto, Å¾e se poÅ™Ã¡d traduje, Å¾e ji Ä•lovÄ›k dostane, kdyÅ¾ je â€žÅ¡pinavÃ½â€œ. Omyl. Svrab mÅ¯Å¾e dostat kdokoliv. PÅ™enÃ¡Å¡Ã- se pÅ™edevÅ¡Ã-m pÅ™i tÄ›snÃ©m kontaktu, ale takÃ© prostÅ™ednictvÃ-m obleÄ•enÃ-, ruÄ•nÃ-kÅ¯ nebo povleÄ•enÃ-. A Ä•Ã-sla jsou letos dost nepÅ™Ã-jemnÃ¡. Do 26. Ä•ervna 2026 bylo v ÄŒesku hlÃ¡Å¡eno 7 105 pÅ™Ã-padÅ¯ svrabu a Ä•tyÅ™i lidÃ© v souvislosti se svrabem dokonce zemÅ™eli. To uÅ¾ nenÃ- nÄ›jakÃ© â€žpÃ¡r lidÃ- nÄ›kdeâ€œ. Svrab se objevil ve vÅ¡ech krajÃ-ch republiky a hlÃ¡Å¡eny byly i hromadnÃ© vÃ½skyty napÅ™Ã-klad v zaÅ™Ã-zenÃ-ch pro seniory, zdravotnickÃ½ch Ä•i Å¡kolskÃ½ch zaÅ™Ã-zenÃ-ch. Ale pÅ™eplnÄ›nÃ© ubytovÃ¡nÃ-, velkÃ© kolektivy a Ä•astÃ½ tÄ›snÃ½ kontakt lidÃ- samozÅ™ejmÄ› Å¡Ã-Å™enÃ- infekce usnadÅˆujÃ- â€“ bez ohledu na to, odkud dotyÄ•nÃ½ pochÃ¡zÃ-.

TakÅ¾e jestli vÃ¡s najednou zaÄ•ne svÄ›dit celÃ© tÄ›lo hlavnÄ› v noci, neÄ•ekejte, aÅ¾ se z vÃ¡s stane vlastnÃ- osobnÃ- dermatologickÃ¡ katastrofa. A pokud se svrab potvrdÃ-, lÃ©Ä•it se musÃ- nejen Ä•lovÄ›k, ale podle situace i jeho blÃ-zkÃ© kontakty a je nutnÃ© dÅ¯kladnÄ› vyÅ™eÅ¡it obleÄ•enÃ-, loÅ¾nÃ- prÃ¡dlo a dalÅ¡Ã- textilie.

Å½loutenka â€“
hepatitida A

V roce 2025 jsme zaÅ¾ili mimoÅ™Ã¡dnÃ½ nÃ¡rÅ¯st. StÃ¡tnÃ- zdravotnÃ- Ãºstav oznaÄ•il rok 2025 za rok s nejvyÅ¡Å¡Ã-m poÄ•tem nemocnÃ½ch od 80. let. A letos? Do srpna 2026 uÅ¾ bylo v ÄŒesku evidovÃ¡no vÃ-ce neÅ¾ 1 400 novÃ½ch pÅ™Ã-padÅ¯. Å Ã-Å™Ã- se pÅ™edevÅ¡Ã-m tzv. fekÃ¡lnÄ›-orÃ¡lnÃ- cestou â€“ zjednoduÅ¡enÄ› Å™eÄ•eno tam, kde se bakterie a viry dostanou z ne Ãºplně Ä•istÃ½ch rukou do jÃ-dla, vody nebo na pÅ™edmÄ›ty.

A tak nejstarÅ¡Ã- zdravotnÃ- rada lidstva stÃ¡le funguje:

MÃ½t si ruce.

Po zÃ¡chodÄ›, pÅ™ed jÃ-dlem, a opravdu poÅ™Ã¡dnÄ›.

NenÃ- to pÅ™Ã-liÅ¡ sexy, ale viru hepatitidy A je to Ãºplně jedno.

Na nejvyÅ¡Å¡Ã- hodnoty se dostaly kapavka a
syfilis

NÃ¡kazy pohlavnÄ› pÅ™enosnÃ½mi nemocemi jsou
v souÄ•asnÃ© dobÄ› v ÄŒesku rekordnÃ-. V nÃ¡rÅ¯stu poÄ•tu pÅ™Ã-padÅ¯ kapavky mÅ¯Å¾e vÃ½znamnou roli sehrÃ¡vat i narÅ¯stajÃ-cÃ- antibiotickÃ¡ rezistence, kterÃ¡ pÅ™edstavuje celosvÄ›tovÃ½ problÃ©m a komplikuje lÃ©Ä•bu onemocnÄ›nÃ-. KlÃ-Ä•ovou roli ale hraje sexuÃ¡lnÃ- chovÃ¡nÃ-. ProblÃ©m je
v tom, Å¾e nÄ›kteÅ™Ã- pacienti nejsou vÅ¾dy schopni svÃ© partnery
identifikovat nebo na nÄ› nemajÃ- Å¾Ã¡dnÃ½ kontakt. To nÃ¡slednÄ› vÃ½znamnÄ› komplikuje epidemiologickÃ© Å¡etÅ™enÃ- i pÅ™eruÅ¡enÃ- Å™etÄ›zce pÅ™enosu infekce. {mospagebreak|}

A HIV,
pÅ™Ã-padnÄ› AIDS?

V roce 2025 bylo v ÄŒR novÄ› evidovÃ¡no
293 pÅ™Ã-padÅ¯ HIV, coÅ¾ byl nejvyÅ¡Å¡Ã- poÄ•et za dobu sledovÃ¡nÃ-. ÄŒÃ¡st lidÃ- vÅ¡ak o svÃ© HIV pozitivitÄ› vÄ›dÄ›la uÅ¾ pÅ™ed pÅ™Ã-chodem do ÄŒeskÃ© republiky. A pÅ™edevÅ¡Ã-m: HIV se nepÅ™enÃ¡Å¡Ã- podÃ¡nÃ-m ruky, objetÃ-m, spoleÄ•nÃ½m talÃ-Å™em ani tÃ-m, Å¾e vedle nÄ›koho sedÃ-te v tramvaji. JenÅ¾e: lidÃ© se dnes HIV a
dalÅ¡Ã-ch sexuÃ¡lnÄ› pÅ™enosnÃ½ch infekcÃ- nebojÃ-, protoÅ¾e nevidÃ- mezi celebritami ani ve svÃ©m okolÃ- nikoho umÃ-rat na AIDS. Ale poÄ•ty novÃ½ch pÅ™Ã-padÅ¯ HIV infekce ukazujÃ-, Å¾e v tomto bude letoÅ¡nÃ- rok
nejspÃ-Å¡e opÄ›t rekordnÃ-. OdbornÃ-ci apelujÃ- na intenzivnÄ›jÅ¡Ã- a opakovanÃ© testovÃ¡nÃ- podle mÃ-ry rizika, kterÃ©mu se Ä•lovÄ›k vystavuje.

Za poslednÃ-ch 20 let novÃ© pÅ™Ã-pady vzrostly vÃ-ce neÅ¾ trojnÃ¡sobnÄ›. V ÄŒesku rovnÄ›Å¾ dlouhodobÄ› pÅ™ibÃ½vÃ¡ lidÃ-, u nichÅ¾ nemoc pÅ™eroste v AIDS.

SkuteÄ•nÃ½ poÄ•et nakaÅ¾enÃ½ch HIV je navÃ-c mnohem vyÅ¡Å¡Ã-, neÅ¾ uvÃ¡dÄ›jÃ- statistiky. Mnoho lidÃ- totiÅ¾ nemusÃ- mÃ-t Å™adu let Å¾Ã¡dnÃ© potÃ-Å¾e a o svÃ© infekci nevÃ-. Jen poÄ•et takovÃ½ch nepoznanÃ½ch pÅ™Ã-padÅ¯ se dlouhodobÄ› odhaduje okolo Å¡esti stovek. HospitalizovÃ¡ni jsou pacienti pak aÅ¾ s vÃ¡Å¾nÃ½mi zdravotnÃ-mi komplikacemi spojenÃ½mi s AIDS, na kterÃ© i dnes umÃ-rajÃ-. JednÃ¡ se pÅ™edevÅ¡Ã-m o tÄ›Å¾kÃ© zÃ¡paly plic, mozku, nÃ¡dorovÃ¡ onemocnÄ›nÃ-, tuberkulÃ³zu a dalÅ¡Ã- nemoci,

kterÃ© jsou spojenÃ© s vyÄ•erpÃ¡nÃ-m imunitnÃ-ho systÃ©mu.

NaÅ¡e data pÅ™itom nezkreslujÃ- nakaÅ¾enÃ- uprchlÃ-ci z
Ukrajiny, kteÅ™Ã- jsou vedeni zvlÃ¡Å¡Å¥ (celkovÄ› bylo do konce loÅˆska zaznamenÃ¡no 942 HIV
pozitivnÃ-ch osob z Ukrajiny).

Tak co mÅ¯Å¾eme
udÄ›lat?

Nic dramatickÃ©ho. Nepropadat panice. ProtoÅ¾e moÅ¾nÃ¡ nejvÄ›tÅ¡Ã-m paradoxem dneÅ¡nÃ- doby je, Å¾e zatÃ-mco mÃ¡m
nejmodernÄ›jÅ¡Ã- medicÃ-nu v dÄ›jinÃ¡ch, obÄ•as zapomÃ-nÃ¡me na to ÃºplnÄ› zÃ¡kladnÃ-:

MÃ½t si ruce. NesdÃ-let ruÄ•nÃ-ky, holicÃ- potÅ™eby nebo injekÄ•nÃ- vybavenÃ-.

PÅ™i podezÅ™enÃ- na svrab neÄ•ekat.

DlouhodobÃ½ kaÅ¡el Å™eÅ¡it s lÃ©kaÅ™em.

ZvÃ¡Å¾it oÄ•kovÃ¡nÃ- proti hepatitidÄ› A.PÅ™i rizikovÃ©m sexu pouÅ¾Ã-vat ochranu a podle situace se nechat testovat.

VaÅ¡e Kudl@nka,

prvotÅ™Ã-dnÃ- poseroutka